

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 286/09-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. septembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť P. G., N., zastúpeného advokátom Mgr. V. P., N., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, odboru Západ, oddelenia vyšetrovania v T. v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-55/BOK-Z-2006 v súvislosti s vykonaním výsluchu 29. apríla 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. G. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. augusta 2009 doručená sťažnosť P. G., N. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom Mgr. V. P., N., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, odboru Západ,

oddelenia vyšetrovania v T. (ďalej len „úrad boja proti organizovanej kriminalite“) v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-55/BOK-Z-2006 v súvislosti s vykonaním výsluchu 29. apríla 2009.

Z obsahu sťažnosti okrem iného vyplynulo:

„Uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, odbor Západ, oddelenie vyšetrovania, vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-124/BOK-Z-2008, zo dňa 03. 09. 2007 bolo voči sťažovateľovi vznesené obvinenie pre trestný čin založenia, zosnovania, a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1. Trestného zákona účinného do 01. 01. 2006 a iné.

Na deň 29. 04. 2009, na 15.00 hod. bol vyšetrovateľom PPZ pplk. A. A. stanovený termín vykonania úkonu prípravného konania - výsluch R. H. (osoby, ktorej prokurátor dočasne odložil vznesenie obvinenia) v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Žilina. O mieste a čase konania úkonu boli riadne a včas upovedomení aj všetci obhajcovia obvinených.

Obhajca sťažovateľa prišiel spolu s obhajcom JUDr. J. Š. do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Žilina cca 14.45 hod. tak, aby sa presne o 15.00 hod. - ako to bolo uvedené v predvolaní (upovedomení) vyšetrovateľa - dostavil na úkon prípravného konania.

Na tvári miesta a zo zápisu návštev ústavu obhajca sťažovateľa zistil, že výsluch R. H. sa začal už skôr, pravdepodobne cca o 14.30 hod.

Pravdepodobne cca od 14.30 hod. bola dozorujúca prokurátorka JUDr. M. P. s vyšetrovateľom pplk. Ing. A. A. prítomná vo výsluchovej miestnosti spolu s R. H. a kládli mu otázky, a to všetko bez prítomnosti obhajcu sťažovateľa, ostatných obhajcov obvinených ako aj obhajkyne vypočúvaného - R. H. (JUDr. M. B.). Teda výsluch sa de facto začal nie o 15.00 hod. ako bolo uvedené v predvolaní, ale už skôr, pravdepodobne cca o 14.30 hod., a to neformálnym rozhovorom medzi vypočúvaným R. H. (mimočodom korunným svedkom vo veci, ktorému bolo vyšetrovateľom so súhlasom prokurátora dočasne odložené vznesenie obvinenia v tejto istej trestnej veci !)...

Takýmto konaním, resp. postupom vyšetrovateľa a dozorujúceho prokurátora pri realizácii úkonu prípravného konania, bolo porušené ústavné právo sťažovateľa

na spravodlivý proces - právo na obhajobu, a teda, že obhajca sťažovateľa nemal možnosť sa ku skutočnostiam uvádzaných R. H. v časovom rozpätí cca od 14.30 hod. do 15.00 hod. vôbec vyjadriť resp. reagovať otázkami na jeho výpoveď...

Sťažovateľ podal dňa 04. 05. 2009 v tejto súvislosti žiadosť na preskúmanie správnosti postupu vyšetrovateľa, adresovanú dozorujúcej prokurátorky JUDr. M. P.

Dozorujúca prokurátorka Krajskej prokuratúry v Trenčíne JUDr. M. P. svojim upovedomením zo dňa 01. 07. 2007, sp. zn. 1 Kv 68/08, doručenej dňa 08. 07. 2009 obhajcovi sťažovateľa, oznámila sťažovateľovi, že namietaným postupom vyšetrovateľa pri úkone dňa 29. 04. 2009 neboli práva sťažovateľa žiadnym spôsobom porušené. Uvedené rozhodnutie dozorujúcej prokurátorky je konečné a nemožno ho preskúmať v rámci ustanovení Tr. poriadku.

V tejto súvislosti sťažovateľ poukazuje na to, že dozorujúca prokurátorka KP Trenčín sa vo svojom preskúmaní vôbec nezaoberala mnou namietanými skutočnosťami resp. okolnosťami, pre ktoré som považoval za nezákonné a pre ktoré som postup vyšetrovateľa napádal (t. j. konanie vyšetrovateľa do 15.00 hod, t. j. do príchodu obhajcov do vyšetrovacej miestnosti, neriešila čas, kedy bol vyšetrovateľ s vypočítvaným osamote atď.), ale zaoberala sa tým, či obhajcovia mohli počas výsluch klásť otázky, čo však nebolo predmetom mojej sťažnosti.

Rovnako namietam, že postup vyšetrovateľa a jeho zákonnosť pri úkone skúmala tá istá prokurátorka (t. j. JUDr. M. P.), ktorá sa na tomto úkone od začiatku spolu s vyšetrovateľom osobne zúčastnila, a ktorý som považoval sťažovateľ za nezákonný...“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd v náleze vyslovil:

„Základné právo sťažovateľa podľa Článku 46 ods. 1 Ústavy SR na súdnu a inú právnu ochranu v konaní vedenom na Prezídiu Policajného zboru, Úrad boja proti organizovanej kriminalite, odbor Západ, oddelenie vyšetrovania, pod sp. zn. ČVS: PPZ-55/BOK-Z-2006, porušené bolo.

Sťažovateľovi P. G. v konaní vedenom na Prezídiu Policajného zboru, Úrad boja proti organizovanej kriminalite, odbor Západ, oddelenie vyšetrovania, pod sp. zn. ČVS: PPZ-55/BOK-Z-2006, sa priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 1 000 EUR.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľa prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa zistení ústavného súdu sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom úradu boja proti organizovanej kriminalite vo svojej trestnej veci vedenej pod sp. zn. ČVS: PPZ-55/BOK-Z-2006 v súvislosti s vykonaním výsluchu R. H. 29. apríla 2009 v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Žilina (ďalej len

„ústav“), ktorý sa podľa vyjadrenia sťažovateľa začal asi o 14.30 h neformálnym rozhovorom medzi vyšetrovateľom a dozorujúcou prokurátorkou na jednej strane a na druhej strane R. H., hoci obhajca sťažovateľa bol upovedomený o tom, že výsluch sa začne o 15.00 h, pričom na tento úkon sa včas dostavil. Sťažovateľ v podstate spochybňoval zákonnosť vykonania tohto úkonu, pretože podľa jeho vyjadrenia predtým, než sa výsluch začal v prítomnosti o úkone vyrozumených obhajcov, mali vyšetrovateľ a dozorujúca prokurátorka možnosť byť s vypočúvaným osamote, pričom podľa vyjadrenia sťažovateľa táto skutočnosť mohla viesť k tomu, že R. H. sa neskôr rozhodol vo veci vypovedať, aj keď dovtedy svoje právo nevypovedať využil. Tým podľa názoru sťažovateľa došlo k porušeniu jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Pri prerokovaní námietok sťažovateľa ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity svojho konania o sťažnosti namietajúcej porušenie základných práv alebo slobôd, v dôsledku ktorého je o nej ústavný súd oprávnený konať len vtedy, keď sťažovateľ nemá k dispozícii účinný právny prostriedok nápravy pred iným orgánom štátu. Ústavný súd už predtým rozhodol, že nemá právomoc konať o návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby na vyslovenie porušenia jej základných práv, ak im poskytuje ochranu právny poriadok použitím opravného alebo iného právneho prostriedku pred iným orgánom verejnej moci (obdobne napr. I. ÚS 1/97, II. ÚS 250/03, III. ÚS 51/07).

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva postupom úradu boja proti organizovanej kriminalite v štádiu prípravného konania v rámci prebiehajúceho trestného konania.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na to, že sťažovateľ bude mať možnosť v ďalšom priebehu trestného konania namietat' zákonnosť vykonania výsluchu R. H., ku ktorému došlo 29. apríla 2009 v ústave. Vzhľadom na túto skutočnosť nie je v právomoci ústavného súdu poskytnúť sťažovateľovi ochranu ani proti postupu vyšetrovateľa úradu boja proti organizovanej kriminalite v súvislosti s vykonaním namietaného procesného úkonu, ani proti vybaveniu žiadosti sťažovateľa o preskúmanie postupu vyšetrovateľa

dozorujúcou prokurátorkou, a to listom č. k. 1 Kv 68/08-25 z 1. júla 2009. Ako to totiž vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda ak ochranu týmto právam a slobodám neposkytujú všeobecné súdy. Pokiaľ nebude trestné stíhanie voči sťažovateľovi zastavené a bude podaná na neho obžaloba, bude v právomoci príslušného všeobecného súdu poskytnúť mu ochranu. To zároveň vylučuje právomoc ústavného súdu (obdobne I. ÚS 69/07, III. ÚS 178/08).

Ústavný súd v obdobných prípadoch uviedol, že trestné konanie od svojho začiatku až po jeho koniec je procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (napr. III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05, III. ÚS 155/05).

Ústavný súd konštatuje, že za daného stavu má sťažovateľ pred všeobecnými súdmi k dispozícii účinné právne prostriedky na ochranu svojho základného práva, a to napríklad v priebehu dokazovania na hlavnom pojednávaní, či v podobe podaného odvolania, keď odvolací súd môže rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť aj pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali. Z uvedeného dôvodu a s prihliadnutím na princíp subsidiarity ústavný súd sťažnosť odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (obdobne napr. III. ÚS 186/06).

Kedže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa nastolenými v sťažnosti.

Pozornosti ústavného súdu neušlo, že sťažovateľ v odôvodnení sťažnosti uviedol odlišnú spisovú značku konania úradu boja proti organizovanej kriminalite od tej, ktorú uviedol v petite sťažnosti, ktorý tvorí východisko pre rozhodnutie ústavného súdu. Avšak vzhľadom na to, že obe trestné veci vedené na úrade boja proti organizovanej

kriminalite pod sp. zn. ČVS: PPZ-55/BOK-Z-2006 a sp. zn. ČVS: PPZ-124/BOK-Z-2008 sa týkajú sťažovateľa, ako aj vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie, nepovažoval ústavný súd za podstatné vyzývať sťažovateľa na odstránenie toho nedostatku podania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. septembra 2009